

Ukinitve obrestovanja hranilnih vlog pri Mestni hranilnici v Kočevju v likvidaciji

Sej pokrajinske uprave v Ljubljani je na podlagi določb čl. 19., odst. 4., uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov od 23. novembra 1934 (Službeni list št. 742/100) in smatrajoč, da Mestni hranilnici v Kočevju v likvidaciji stanje in razmere ne dovoljujejo obrestovanja hranilnih vlog in bi bilo s tem celó kritje osnovnih terjatev ogroženo, izdal naslednjo odredbo:

§ 1. — Obrestovanje v likvidacijskem postopku obseženih vlog Mestne hranilnice v Kočevju v likvidaciji se ukinja.

Odredba velja za vse še ne pripisane obresti.

§ 2. — Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ljubljana dne 23. oktobra 1943.
VIII. Št. 3724/8.
Za predsednika:
Dr. Majcen

Priznanječasne vojne doklade za nezgodne in starostne rente

Po sklepu ravnateljstva Zavoda za socialno zavarovanje, katerega je odobril šef pokrajinske uprave v Ljubljani s svojim odlokom VI No. 3416-33 z dne 22. oktobra 1943, se prizna od 1. septembra 1943 dalje časna vojna doklada za časne ter trajne nezgodne rente, in sicer znašajo: pri 35% do 50% zmanjšani delasposobnosti — 50%, pri 51% do 65% zmanjšani delasposobnosti — 75%, pri 66% in višji zmanjšani delasposobnosti pa 100% od priznane rente. Časna vojna doklada se prizna v izmeri 100% tudi na vdovske, otroške in ascendent-ske rente. Renta z vojno doklado pa ne sme v nobenem primeru presegati zneska rente, ki ustreza po določbah zakona o zav. del. najvišji zavarovani mezdi, to je trenutno dnevno 45.60 lire ali mesečno 1140 lir, upoštevajoč odstotek delanezmožnosti pri osebnih rentah, rente preostalih svojcev pa ne smejo presegati četrtine oz. tretjine najvišjega zavarovanega zasluzka.

Istocasno se prizna na vse sedanje in bodoče invalidske, vdovske, otroške in ascendent-ske rente kot časna vojna doklada v višini 100% od zakonitih priznanih rent iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt.

Obenem se zvišajo za 100% v obliki časne vojne doklade tudi podpore, ki se izplačujejo iz podpornega sklada za onemoglost in starost.

Te doklade so povsem časnega značaja in veljajo do preklica, oz. dokler se razmere ne izpremenijo. Upravičenci bodo o višini pripadajoče vojne doklade obveščeni s posebnimi odloki.

Z nakazovanjem zapadlih vojnih doklad se prične v prihodnjih dneh.

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine.

Turški pašniki neizkorišćeni

Profesor ankarske univerze Muh. lis Elđ je pred kratkim objavil številke o turškem mlečnem gospodarstvu. Zlasti je naglasil turško sposobnost za gojitev pašnikov. Navzlic temu pa je turško mlekarstvo zelo zaostalo in ni niti najmanj organizirano po modernih načelih. Kakovost živine je manjvredna, mlečnost živine pa je absolutno nezadostna. Tudi se pozna pomanjkanje razdelilnih orga-

Univ. profesor dr. Henrik Steska:

Samouprava v Veliki Nemčiji

Poklicne stanovske organizacije

Izmed poklicnih stanovskih organizacij so posebno važni državni prehranjevalni stan, državna gospodarska zbornica in državna kulturna zbornica. Državni prehranjevalni stan (Reichsnährstand) zajame vse osebe, ki so trajno kot podjetniki ali delojemalci zaposlene v poljedelstvu, gozdarstvu, vrtnarstvu, vinogradništvu, čebelarstvu, ribarstvu in lovu, potem poljedelske zadruge, podeželsko trgovino in predelovalce poljedelskih proizvodov, končno še nekaj drugih ustanov, ki urejujejo proizvodnjo in prodajo poljedelskih proizvodov ter določujejo cene zanje.

Vrhovni organ te samoupravne enote je državni kmetijski voditelj (Reichsbauernführer); pod njim pa so deželni kmetijski voditelji (Landesbauernführer), a le-tim so podrejeni okrožni kmetijski voditelji (Kreisbauernführer). Pripadnike prehranjevalnega stanu v posameznih krajih vodi krajevni kmetijski voditelj (Ortsbauernführer). V Vzhodni marki so trije Landesbauernführerji, in to v Salzburgu, na Dunaju in v Gradcu. Kakor je od državnega poglavarja imenovani državni kmetijski voditelj s svojim, več glavnih oddelkov obsegajočim upravnim uradom vključen državnemu ministertvu za prehrano in poljedelstvo, tako je tudi deželni kmetijski voditelj s svojim deželnim prehranjevalnim uradom (Landesernährungsamt) priključen Reichsstatt-halterju, okrožni kmetijski voditelj pa je vodja prehranjevalnega urada pri deželskem svetniku. Glavna naloga te organizacije je prehranjevalnega stanu sta pospeševanje kmetijstva in izravnava nasprotujočih si interesov med pripadniki samimi kakor tudi med stanovskimi in obćimi javnimi interesi. V ta namen se v okviru prehranjevalnega stanu ustanovijo prisilna združenja, ki določujejo kontingente ter cene poljedelskih proizvodov in podobno.

Organizacija obrtnega gospodarstva se bistveno razlikuje od one prehranjevalnega stanu; po eni strani obsega predvsem podjetnike, po drugi pa je njena strokovna razčlenjenost bolj raznovrstna. Državna gospodarska zbornica (Reichswirtschaftskammer) je predstavnik obrtnega stanu. Načeluje ji od državnega ministra za gospodarstvo postavljeni vodja, ki mu pomaga poseben svet vodij glavnih strokovnih skupin. Vse obrtno gospodarstvo je namreč razčlenjeno na 7 državnih skupin (Reichsgruppen) in sicer na industrijo, na rokodelsko obrt, na trgovino, na banke, na zavarovalništvo, na gospodarstvo z (električno in podobno) energijo in na tujski promet. Te državne skupine se vobče po strokah delijo v gospodarske skupine, le-te pa v strokovne skupine in nadalje še v strokovne podskupine (Wirtschaftsgruppen, Fachgruppen in pa Fach-

untergruppen). Trgovina je n. pr. deljena na pet gospodarskih skupin (za veletrgovino, uvozno in izvozno trgovino, za trgovino na drobno, za ambulatno trgovino, za posredovalne obrte in za skupni nakup), gospodarstvo z energijo (Energiewirtschaft) na gospodarsko skupino električne preskrbe in ono plinske in vodne preskrbe. Obrtno gospodarstvo pa ni le razčlenjeno po strokah, marveč tudi po gospodarskih okoliših. Po letu 1942. odrejeni presnovi se v vsaki pokrajini ustanavlja po ena pokrajinska gospodarska zbornica (Gauwirtschaftskammer), v katero se včlanijo vse krajevne organizacije omenjenih državnih gospodarskih skupin.

Na podoben način kakor obrtno gospodarstvo je tudi stanovska organizacija prometa urejena. Obsega pomorsko plovbo, rečno plovbo, prevoznitstvo z motornimi vozili, železnice, spedicijo s skladišništvom in pomožne obrte pri prometu. Vrhovno vodstvo pripada državnemu ministru za promet.

Da se nemška kultura razvija v prid narodu in državi in stanov-

ske zadeve prosvetnih poklicev unedijo, za to skrbi državna kulturna zbornica (Reichskulturkammer). Državni minister za ljudsko probujenje in propagando je njen prezident. Sestavlja jo šest posebnih državnih zbornic (za knjišvo, tisk, gledališća, glasbo, likovne umetnosti in film) s primerno krajevno razčlenjenostjo, a posebno vazen organ te zbornice je državni kulturni senat (Reichskultursenat), v katerega prezident pokliče za narod in prosveto posebno zaslužne osebe in ki predstavlja nemško kulturno življenje.

Za vse te in še za raznotere druge poklicne organizacije kakor n. pr. za državno zdravniško, živnozdravniško, notarsko in odvetniško zbornico pa zbornico patentnih odvetnikov velja voditeljsko načelo in se po njem postavijo njihovi organi.

O onih poklicnih organizacijah, ki so priključene narodno-socialistični stranki ali ki so kar razčlembe stranke, pišem v zaključnem članku. Ni jih uvrstiti med samouprave.

(Dalje prihodnjic)

Trgovina med Nemčijo in Švedsko

Ker so v zadnjem času na delu nekatere temne sile, ki bi rade poslabšale nemško-švedske trgovinske odnošaje, opozarja »Süd-ost-Echo«, kako zelo je navezana Švedska na nemške dobave. List pravi med drugim:

Kako zelo je odvisno švedsko gospodarstvo od nemškega uvoza, o tem zgovorno priča ravnokar objavljeno letno poročilo Nemške trgovinske zbornice v Švedski za l. 1942. Tako l. 1942. ko tudi v prvem polletju 1943 je Nemčija v švedski zunanji trgovini daleč na prvem mestu. Skoraj polovica vsega švedskega uvoza je prišla leta 1942. iz Nemčije. Skupno je dobavila Nemčija blaga za 833 milijonov švedskih kron, v 1. polletju 1943 pa celo za 480 milijonov. Nemčija pa je tudi eden največjih odjemalcev švedskega blaga. Pri trgovinskih pogajanjih v l. 1942. je Nemčija pristala, da bo dobavila Švedski 5 milijonov ton premoga in koksa, 300.000 ton jekla, 100.000 ton kalija in 30.000 ton sode. Razen tega je Nemčija za švedsko oskrbo s kavčukom življenjskega pomena. Švedski poskusi, da bi se zagotovila lastna potreba, za saditvijo kavčukastih rastlin, se niso obnesli. Svojo celotno potrebo kavčuka, ki znaša 7000 ton letno, more Švedska kriti samo v Nem-

čiji, ker tudi še ni dozorelo vprašanje ustanovitve lastne tovarne za proizvodnjo sintetičnega kavčuka. V prometu je na Švedskem še 20 tisoč tovornih avtomobilov, ki bi se morali ustaviti, če bi Nemčija ustavila svoje dobave bume. Položaj glede premoga je še bolj kočljiv, ker nima Švedska premoga. Pridobivanje šote v večjem obsegu pa je naletelo zaradi pomanjkanja delovnih sil na velike težkoče. Anglija ne more dobavljati Švedski premoga, ker preživlja sama stisko zaradi premoga. L. 1942. je dosegla na Švedskem proizvodnja premoga samo 482.000 ton, približno 100.000 ton manj ko leta 1941. Za letos naj bi se proizvodnja povečala za 150.000 ton, kar pa je pri predvidenem uvozu 5 milijonov ton premoga in koksa zelo nezadovoljna količina. V prvi polovici leta 1942. je Nemčija tudi dejansko dobavila Švedski 2.35 milijona ton premoga in koksa. Nikakor pa nečemo tajiti, da je tudi švedski uvoz za Nemčijo pomemben. Švedske dobave rud, celuloze, papirja in lesnih predmetov so za Nemčijo zelo važne, vendar pa ni Nemčija v tej meri navezana na švedski uvoz ko Švedska na nemškega. To naj bi upoštevali tisti, ki bi radi motili dobre odnošaje med Švedsko in Nemčijo.

Inflacija v srednjem Orientu

Finančna politika Anglije v srednjem Orientu bi mogla v resni meri doživeti brodolom. Tako piše dunajski »Völkischer Beobachter« in nadaljuje: Kot znano so se valute teh držav prikopčile na angleški funt, da bi se tudi gospodarstvo teh držav trdno priključilo na angleško gospodarstvo. Sedanji razvoj držav srednjega Orienta na gospodarskem in na

finančnem polju pa pomeni za Anglijo veliko skrb, ker vlada v teh državah praktično že dalj časa inflacija, ki more zaradi ozke povezanosti teh valut s funtom imeti tudi za funt neugodna posledice. Oktobrski zvezek angleškega mesečnika »The Bankers« opozarja na to inflacijsko nevarnost. List sicer piše še o nevarnosti inflacije, dejansko pa je v teh državah

inflacija že tu, kajti življenjski stroški so se po podatkih mesečnika povečali že za sedemkratno. List naglašja nadalje, da se je inflacijska nevarnost poostрила tudi zato, ker se tu ne more nastopiti proti inflaciji z obćajnimi sredstvi, ker je gospodarski razvoj teh držav šele na otroški stopnji.

Čeprav ima Anglija ravno v srednjem Orientu primeroma zelo veliko količino bankovcev v obtoku, je vendar v teh deželah beg v blago zelo razvit in prebivalstvo nakupuje vse, kar le more kupiti. Lakota po blagu se sploh ne more več utesiti in cene rastejo neizmerno.

Vrhu vsega, nadaljuje angleški mesečnik, so dolarski bankovci v državah srednjega Orienta mnogo bolj priljubljeni kakor angleški. Podpis raznih pogodb s temi državami na podlagi ameriškega zakona o posoji in zakupu je zato bil sprejet v teh deželah z velikim zadovoljstvom. Zaradi pomanjkanja ladijskega prostora se sicer ta lakota po blagu ne more vedno utesiti, toda to ne pomeni mnogo. Tudi v kolonijah in v mandatnem ozemlju v Palestini je položaj vse prej ko zadovoljiv. Tu so sicer določili cene za nekatere za prehrano potrebne predmete ter se je skušala z obdačenjem zajeti odvisna kupna sila, toda neizogibno pomanjkanje najpotrebnejšega blaga je izpodbilo vsem kontrolnim prizadevanjem oblasti dno. Inflacija v srednjem Orientu, tako zaključuje list svoja izvajanja, je s svojim dviganjem cen v škodo angleški povojni trgovini, poleg tega pa izgublja zaradi tega tudi angleški funt na ugledu. Moglo bi se zato zgoditi, da Anglija s svojo valuto lepega dne ne bi mogla več kriti svoje potrebe na blagu iz teh dežel.

Zidava stanovanjskih hišic v Budapešti

Zupan madžarske prestolnice Szendy je te dni izjavil v svojem ekspezeju o obćinskem proračunu, da bo obćina iz 50 milijonskega posojila soc. zavarovalnega zavoda sežidala 1852 malih stanovanjskih hišic. Mestna podjetja bodo sežidala nadaljnjih 540 malih stanovanjskih hiš. Poleg tega se bo pridobilo iz raznih prezidav in novih podstrešnih stanovanj še 550 malih stanovanj. Teh več ko 3000 novih stanovanj bo bistveno pripomoglo k omiljenju stanovanjske krize. Zupan je nadalje izjavil, da bo obćina tudi v bodoče posvećala najvećjo pozornost socialnim vprašanjem. Tako se bo ustanovil poseben sklad poldrugega milijona pengő, iz katerega se bodo dala revnim, a zasluženim rodbinam posojila v višini 1000—10.000 P, da si ustvarijo eksistenco. Poleg tega bo dovoljevala obćina posebne kredite tudi malim obrtnikom in je v ta namen določenih v novem proračunu 300.000 pengő.

Gojitev oljnatih rastlin v Transnistriji

V letu 1943. se je površina z oljnatimi rastlinami posejane zemlje povečala od 234.533 ha na 246.506 hektarov. Najbolj so se gojile sončnice, s katerimi je bilo obdelano 222.937 ha. Daleč za sončnicami pridejo druge oljnatе rastline. Tako se je gojila rastlina soja na 9012 ha, konoplja na 3321, lan na 2319 in letna ogršćica na 1755 ha. Pridelek sonćnic bo zaradi suhega vremena najbrže nekoliko manjši kakor je bil lanske leto. Oljnatе rastline se predelujejo v številnih večinomamajhnih domaćih mlinih za olje, ki so razširjeni po vsem podeželju.

Nemško-slovaška lesna pogajanja končana

V okviru sedanjega zasedanja nemško-slovaških vladnih odborov so se zaključila lesna pogajanja. Slovaški dobavni kontingent se bo povprečno zvišal za 10 odstotkov. Nadalje je bil sklenjen dogovor o dobavi zelenjave, sadja in sadnih polizdelkov. Trenutno se vodi pogajanja zaradi klirinškega ter plačilnega prometa ter o večjih dobavah industrijskih izdelkov iz Nemčije in Protektorata v Slovaško. Po zaključku nemško-slovaških pogajanj, ki bodo trajala najbrže do začetka novembra, se začne slovaško-madžarska trgovinska pogajanja.

Francija pospešuje svoj izvoz

V zadnjem normalnem letu pred izbruhom vojne, v letu 1938, je Francija izvozila blaga za 30,5 milijard frankov. Deficit v višini 15,5 milijarde frankov se je kril v veliki meri z dohodki francoskih kapitalnih naložb v inozemstvu. Ti dohodki so znašali v letu 1938, 9,7 milijarde frankov. Poleg tega je imela Francija velike dohodke od tujkega prometa ter drugih aktivnih postavk svojega gospodarstva, da je bila njena celotna plačilna bilanca aktivna. V povojni dobi pa bo Francija velik del teh dohodkov izgubila, zlasti pa je izgubila mnogo francoskih kapitalnih naložb v inozemstvu. Vse to, zlasti pa strah, da bi Francija zaradi svojega poraza izgubila tudi svoje kolonije, je povzročilo, da je začela francoska vlada sistematično pospeševati francoski izvoz. V ta namen se je ustanovila centrala za francosko zunanjo trgovino (Centre National du Commerce Extérieur). Centrala je podrejena francoskemu ministru za gospodarstvo in finance ter bo njena naloga, da pospešuje vsa stremeljenja v francoskem narodnem gospodarstvu, ki morejo koristiti francoski zunanji trgovini. V ta namen bo z vsemi francoskimi gospodarskimi organizacijami in trajni zvezi ter dajala francoski vladi nasvete, kako bi se mogle najbolj uspešno premagati vse ovire francoski zunanji trgovini. Centrala, bo v ta namen proučevala tudi vse izvozne možnosti na svetovnem trgu ter svoje ugotovitve in izkušnje sporočala francoskemu gospodarstvu in francoski vladi.

Pomanjkanje papirja na Bližnjem vzhodu

Države Bližnjega vzhoda trpe v zadnjem času zelo zaradi pomanjkanja papirja, kar povzroča v vsem gospodarstvu in kulturnem življenju številne težave. Tako je moral Egipt zaradi pomanjkanja cigaretnega papirja ustaviti izvoz cigaret. Iz istega razloga sta morali ustaviti obratovanje tudi dve tobačni tovarni v Aleksandriji. Da bi mogel Egipt uvoziti cigaretni papir iz drugih dežel Bližnjega vzhoda, je izključeno, ker tudi te države trpe zaradi pomanjkanja papirja. Pred kratkim je največja papirnica v Palestini do tal pogorela.

Riž in bombaž na Hrvaškem

V hrvatskih gospodarskih krogih se vedno pogosteje obravnava možnost gojitve riža in bombaža na Hrvaškem. Zlasti močen podnet k temu proučevanju so dali pozitivni poskusi na Madžarskem, Bolgarskem in v Romuniji. Ker ima Hrvatska enako ugodne klimatične razmere ko prej imenovane dežele in ker je tudi njena zemlja ugodna za gojitev riža, so ti poskusi tem vabljivejši.

V bivši Jugoslaviji se je gojil riž v južni Srbiji. Po mnenju strokovnjakov bi se mogel gojiti riž na Hrvaškem zlasti v poplavnem ozemlju Hercegovine ter Save. Upajo, da bi to ozemlje moglo sčasoma postati žitnica Hrvatske, pri tem pa se na gojitev riža ne bi pozabilo.

Bombaž se je v bivši Jugoslaviji gojil v dolini Vardarja. Površina z bombažem zasejane zemlje se je stalno večala: od 820 ha

v l. 1933, na 1300 ha v l. 1935., a na 4962 v l. 1938, in na 6800 ha v l. 1940. Čistega bombažnega tkiva se je pridelalo l. 1940, 120 vagonov, kar pa še niti primeroma ni zadostovalo za kritje domače potrebe, ki je znašala 3500 vagonov. Zaradi ugodnega razvoja cen so pa hoteli bombažno površino povečati na 10.000 ha. Neka nemška skupina pa je imela celo namen, da prideluje bombaž na površini 50.000 ha. Vojna je izvedbo teh načrtov preprečila. Po mnenju strokovnjakov bi se mogel bombaž gojiti zaradi ugodnih klimatičnih razmer in primerne zemlje tudi v nižinah Hercegovine. Če bi se izvedle še potrebne melioracije, bi se ustvarili najugodnejši pogoji za uspevanje bombaža. Če bi se vsi ti načrti izvedli, bi bilo hrvatsko kmetijstvo mnogo bolj odporno proti ev. krizam in samopreskrba Hrvatske bi se znatno povečala.

V Grčiji znižujejo cene

Na ponovne pozive obrtniških in trgovskih združenj so začeli v Grčiji zniževati cene. Pri oblačilnih predmetih so se cene znižale mestoma za 50 odstotkov. Tudi cene živin in kurjave so v nekaterih okrajih Aten znižane. Zveza čevljarjev je odredila, da morajo vsi čevljarji in trgovci s čevlji takoj znižati cene za 50 odstotkov. Da se zavarujejo čevljarji pred izkoriščanjem, se bodo čevlji prodajali samo na živilske nakaznice kupcev ter se bodo nakaznice žigosale. Zveza je obljubila svojim članom, da jim bo priskrbel potrebne surovine po nizkih cenah. Tudi zveza mesarjev je pozvala svoje člane, da znižajo cene za 50 odstotkov. Če bi veletrgovci še nadalje zahtevali od detaljstov visoke cene, naj detaljisti ne kupujejo več mesa, vele-

dobavitelje pa naznanijo, 40 veletrgovcev z živili je nato takoj sklenilo, da dajo vsa živila iz svojih zalog na trg. Nadalje so sklenili, da ne bodo več nakupovali živin ter da bodo prijavili tržni policiji vse njim znane zaloge živin.

Istčasno pa so se bolj obdačili luksuzni in kozmetični predmeti. Luksuzni davek se bo moral v bodoče plačati takoj po dvigu luksuznih predmetov v carini in ne več z nalepljanjem znamk. Davek se zviša na eno tretjino vrednosti luksuznega predmeta. Za surovine, iz katerih se izdelujejo parfemi in kozmetični predmeti, se davek zviša na 200 odstotkov celotne vrednosti surovine. Poleg tega se plača za alkohol, ki se rabi pri izdelovanju kozmetičnih predmetov, še 15-odstotni davek.

Bolgarsko pridelovanje oljnatih in vlaknastih rastlin

Ravnokar izišla posebna številka bolgarskih »Kmetijskih poročil« objavljala zanimive podatke o bolgarski kulturi oljnatih in vlaknastih rastlin. L. 1921. je bilo posejanih z oljnatimi rastlinami na Bolgarskem samo 9469 ha zemlje, leta 1940. pa 178.751 ha, a se je kasneje površina z oljnatimi rastlinami obdelane zemlje še povečala. Po mnenju strokovnjakov je sedaj že maksimalno pridelovanje oljnatih rastlin doseženo in povečati bi se mogel samo še hektarski donos. Zaradi oljno bogatih semen se na Bolgarskem zlasti pridelujejo sončnice, ricinus, sezam in oljnat lan, dočim se goje mak, bombaž in tobak predvsem zaradi tkiv in opija. Oljnata semena pa se porabljajo kot postranski produkt. Soja rastlina, oreh in oljka zavzemajo posebno mesto. Olje sončnic je po-

leg svinjske masti najvažnejši masločni vir za bolgarsko prebivalstvo. Več ko 80 odstotkov vse potrebnje sloni na olju sončnic. Olja imajo sončnice 28 odstotkov. Leta 1940. je Bolgarska izvozila pri pridelovalni ploskvi 131.821 ha 123 tisoč stotov semen, 18.328 stotov olja in 373.000 stotov sojnih pogač. Soja se je pridobivala na 34.552 ha ter se je pridelalo skupno 322.430 stotov soje. Zrno soje ima 19,5 odstotka olja in 45 odstotkov belja-

kovine. L. 1940. je izvozila Bolgarska v Nemčijo 284.350 stotov soje. Pridobivanje ricinusa, ki ima 47 do 52 odstotkov olja, se je neprestano povečevalo. Zelo se je dvignila gojitev oljk po priključitvi egejskih in macedonskih krajev. Oljke pa se bodo gojile še v večji meri. Lastna potreba predvsa se krije na Bolgarskem do 50 odstotkov. Po priključitvi južnih pokrajin pa so se razmere že zboljšale. Sodiijo, da bi se moglo z bombažem zasadi 80.000 ha zemlje in bi se na tej površini dobilo 18 milijonov kg bombaža, kar bi do 75 odstotkov krilo domačo potrebo.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Automontaža, d. d. Ljubljana. Izbrš se prokurist Zalesjak Dane.

Izbris:

Moles, trgovsko industrijska družba z o. z. v Ljubljani. Zaradi končane likvidacije.

Ameriške gospodarske težave

Po pogodbi, sklenjeni v drugi polovici leta med USA in Brazilijo, mora dati Brazilija ves svoj presežek kavčuka na razpolago USA, kar pač jasno dokazuje, kako zelo primanjkuje v Ameriki kavčuka. V načrtu je tudi povečano izkoriščanje v Braziliji rastočih kavčukastih dreves. V ta namen pa je treba postaviti ob Amaconki številne naprave za pridobivanje in predelovanje kavčuka, kar zahteva velike investicije. Pred kratkim se je pripravilo financiranje tega načrta. Navzlic vsem prizadevanjem pa Brazilija v letu 1942. ni pridobila več ko 20.000 ton kavčuka. Za letos naj bi se proizvodnja zvišala na 50.000 ton, a je dvomljivo, če se bo to posrečilo. Najbrže več ko 30 do 40 tisoč ton ne bo mogoče doseči.

V ameriškem bombažnem gospodarstvu je vse pod vtisom zaradi suše padle proizvodnje bombaža. Povprečni donos od akra je namreč padel od 279 na 259 liber. Ni čuda, če proizvajalci bombaža združujejo, ker upajo na zvišanje cen. Poleg tega so zaloge v USA padle na 21 milijonov bal. Tako nizke zaloge bombaža v Združenih državah še niso bile v zadnjih sedmih letih.

Himen

V trnovski cerkvi sta se poročila v torek g. Marjan Bonač, sin našega uglednega in zaslužnega industrijca ter gđe. Lenca Sark, hčerka lastnice znanega modnega salona Mimi Sark. Novoporočencema naše iskrene čestitke!

NA - NA Izborna vina - dobra kuhinja - Se priporoča Karel in A. Rosenwirth

Priporoča se:

A. & E. Skabernè
LJUBLJANA
Mestni trg

Gospodarske vesti

Opozarjamo, da je letos vsakomur omogočen obisk rednega Večernega trgovskega tečaja, ker se vrši pouk v dveh oddelkih: v zgodnjih popoldanskih urah, ko obrati počivajo ali v poznih popoldanskih urah. Temeljiti pouk vseh strokovnih predmetov: Knjigovodstvo, korespondenca, trgovstvo s pravom, računstvo, nemščina, stenografija, stropisje. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Učnina nizka. Pričetek 5. novembra. Vpisovanje dnevno. Prospekt brezplačno na razpolago: Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2 — Središče mesta!

Slovaško-švedska trgovinska pogodba je 1. oktobra potekla in bo sedaj podaljšana za 3 mesece. Blagovna izmenjava med Slovaško in Švedsko se je razvijala ugodno ter je dosegel obseg trgovine med obema državama v I. polletju 1943 približno 35 milijonov Ks.

Trgatev je na Madžarskem v nekaterih krajih že končana. Trgatev je bila boljša, kakor se je mislilo pred enim mesecem, ko še ni padel dež. Najboljše vino bo v severnih krajih.

Na Madžarskem se je s 1. novembrom zvišal krušni obrok od 20 na 25 dek dnevno.

Bolgarska vlada namerava zasadi sadna drevesca v veliki izmeri. V ta namen ima že pripravljenih 1,1 milijona triletnih dreves.

Romunska tobačna uprava je naročila pri nemških tvrdkah v Holetovicah za 78 milijonov lejev cigaretnega papirja.

Na dan obletnice turške republike dne 29. oktobra se v Turčiji zviša krušni obrok, uradniki pa dobe posebne dodatke k plačam.

Med Dansko in Norveško je bila sklenjena trgovinska pogodba za čas od 1. X. 1943 do 31. III. 1944. Po tej pogodbi bo dobavila Danska Norveški blaga za 23 milijonov kron, Norveška pa Danski za 28 milijonov kron. Danska bo dobavila živila in industrijske izdelke, Norveška pa umetna gnojila, papir, papirno snov in surovine za dansko industrijo.

Španska vlada je dovolila ustanovitev tovarne za magnezijo, ki bo letno izdelala 800 ton magnezije. Ker pa španski trg še ni pripravljen na uporabo magnezije, računajo, da bo nova tovarna izdelala na leto le 200 ton magnezije.

Novo vodno elektrarno nameravajo v Španiji postaviti ob izlivu reke Eslo v Duero. Pri 40 m padca bi nova elektrarna proizvedla na leto 360 milijonov kWh. Z drugimi elektrarnami bi družba, ki namerava postaviti novo hidrocentralsko, razpolagala na leto z 800 milijoni kWh.

V USA je prepovedana prosta prodaja marmelade, vložnega sadja in sadnih konserv. Še v tem mesecu bo potrošnja teh predmetov racionalizirana.

Oskrba Združenih držav Sev. Amerike in Anglije s kavčukom je postala kritična, kakor poroča britanski strokovni list »Petroleum Press Service«. Zaloge naravnega kavčuka ne bodo ob koncu tega leta presegale 142.000 ton, kar je odlomek količine, ki je potrebna.

Zaradi mraza bo letos v brazilski državi Sao Paulo letošnja kavčina žetev za najmanj polovico manjša ko druga leta. To pomeni, da bo letos pridelala Brazilija za 3,5 milijona vreč manj kave ko druga leta. Mraz pa je škodoval tudi drugim rastlinam in bo n. pr. pridelek krompirja za eno četrtino manjši.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, evratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 8
Telefon št. 22-72.

Priporoča se nadaljni naklonjenosti

Slaščičarna T. NOVOTNY

ŽE NAD 50 LET ZNANA
Gospodarska cesta

OKVIRJE izdeluje specialist **Wolfov 4 KLEIN**

Tel.: 39-22 **K. PEČENKO**

trgovina z usnjem in čevljarškimi potrebščinami

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 41